

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 212/2011-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. októbra 2011 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť spoločnosti P., s. r. o., právne zastúpenej advokátom JUDr. B. J., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Cb 54/07 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Cb 54/07 p o r u š i l základné právo spoločnosti P., s. r. o., aby sa jej vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Cb 54/07 p r i k a z u j e konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

3. Spoločnosti P., s. r. o., p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Spoločnosti P., s. r. o., p r i z n á v a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 471,27 € (slovom štyristosedemdesiatjeden eur a dvadsaťsedem centov), ktoré je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý vyplatiť na účet jej advokáta JUDr. B. J., B., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 212/2011-9 z 12. mája 2011 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Cb 54/07 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

1.1 Z obsahu sťažnosti najmä vyplynulo:

«(...) V právnej veci navrhovateľa: P., s. r. o.(...) voči odporcovi: T., s. r. o.(...), o zaplataenie =10.068,74 EUR (=303.331,- SKK), vedenej na Okresnom súde Bratislava I (ďalej aj „súd“) sp. zn.: 31 Cb 54/2007(...)

Návrh na vydanie platobného rozkazu bol vypracovaný a podaný na Súd v auguste 2006. Súd následne uznesením zo dňa 07. 09. 2006 vyzval navrhovateľa na doplnenie/opravu podaného návrhu. Navrhovateľ svojim podaním zo dňa 18. 12. 2006 doplnil a zmenil návrh na začatie konania.

Dňa 20. 04. 2007 vydal Súd platobný rozkaz, voči ktorému podal odporca dňa 07. 05. 2007 odpor.

Prvé pojednávanie Súd vytýčil na deň 05. 03. 2009, a to až na žiadosť právneho zástupcu žalobcu o vytýčenie pojednávania zo dňa 28. 07. 2008 a opätovnú žiadosť zo dňa 03. 12. 2008. Právny zástupca odporcu na pojednávaní vzhľadom ku konaniu vedenom na Okresnom súde Dunajská Streda, sp. zn.: 11 Cb 306/2007, požiadal o prerušenie konania. Súd odročil pojednávanie na neurčito.

Dňa 23. 04. 2009 požiadal navrhovateľ o vytýčenie pojednávania. Zároveň podal vyjadrenie k návrhu odporcu na prerušenie konania a požiadal o jeho zamietnutie z dôvodu nesplnenia podmienok na prerušenie konania v zmysle § 109 ods. 1 a 2 OSP.

Dňa 15. 07. 2009 vydal Súd uznesenie, ktorým predmetné konanie prerušil do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Dunajská streda pod sp. zn.: 11 Cb 306/2007, t. j. Súd rozhodol v súlade s návrhom odporcu predneseným na pojednávaní dňa 05. 03. 2009.

Navrhovateľ podal voči uzneseniu o prerušení konania v zákonnej lehote odvolanie. Konanie bolo vedené na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn.: 2 Cob 320/2009. Navrhovateľ svojim podaním zo dňa 20. 01. 2010 požiadal Krajský súd v Bratislave o promptné rozhodnutie a urýchlené zaslanie spisu Súdu. Svoju žiadosť odôvodnil skutočnosťou, že v predmetnom konaní nie je potrebné riešiť zložité skutkové a právne otázky, ale iba otázky posúdenia splnenia zákonných podmienok prerušenia konania.

Dňa 23. 03. 2010 vydal Krajský súd v Bratislave uznesenie, ktorým zrušil rozhodnutie Súdu o prerušení konania a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uznesenie bolo doručované cestou Súdu (podacia pečiatka zo dňa 08. 04. 2010) a dostalo sa do dispozície navrhovateľa dňa 20. 04. 2010.

Navrhovateľ svojim podaním zo dňa 07. 06. 2010 požiadal Súd o vytýčenie termínu pojednávania.

Dňa 02. 11. 2010 podal navrhovateľ predsedovi Okresného súdu Bratislava I sťažnosť na prieťahy v konaní. Navrhovateľ do dnešného dňa, t. j. do 05. 04. 2011 nebol predsedom Okresného súdu Bratislava I žiadnym spôsobom vyrozumiený o vybavení sťažnosti na prieťahy v konaní. Zároveň k tomuto dňu Súd nevytýčil ani termín pojednávania, a to napriek opakovanej urgencii zo strany navrhovateľa, ako aj podanej sťažnosti na prieťahy v konaní.

Zároveň je potrebné zdôrazniť, že od podania návrhu (august 2006) nebol vo veci zo strany Súdu okrem jediného pojednávania odročeného na neurčito urobený žiadny efektívny úkon na prejednanie veci samej, čo je od podania návrhu takmer päť rokov. Predseda Okresného súdu Bratislava I žiadnym spôsobom nereagoval na navrhovateľom podanú sťažnosť na prieťahy v konaní a neposkytol tým navrhovateľovi ochranu Ústavou Slovenskej republiky garantovaného práva na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov. (...)

Vzhľadom na to, že v predmetnej veci nebolo do dnešného dňa vytýčené pojednávanie, navrhovateľ má za to, že postupom Okresného súdu Bratislava I dochádza k zbytočným prieťahom v konaní, ktoré majú za následok právnu neistotu navrhovateľa, nakoľko stále nie je rozhodnuté vo veci samej, pričom žalovaná suma vo výške =10.068,78 EUR a jej príslušenstvo nepredstavujú pre navrhovateľa zanedbateľnú čiastku.

Neustálymi prieťahmi v konaní je teda postupom, resp. nečinnosťou Okresného súdu Bratislava I odkladaná povinnosť odporcu (v prípade úspechu navrhovateľa) zaplatiť žalobcovi žalovanú sumu, pričom táto skutočnosť umocnená samotnou výškou žalovanej sumy je spôsobilá ohroziť samotnú existenciu navrhovateľa.

Navyše je všeobecne známa skutočnosť, že svetová finančná kríza, ktorá sa naskytila, má likvidačné následky na nejednu obchodnú spoločnosť pôsobiacu v Slovenskej republike, či v Európskej únii. Ako asi každý podnikateľský subjekt, aj navrhovateľ znáša nemalé riziko, že jeho pohľadávky voči dlžníkom sa stanú v dôsledku ich likvidácie, či konkurzu nesplniteľné, a naopak, aj navrhovateľ je povinný plniť si svoje záväzky voči jeho veriteľom. V prípade, že povinnosť dlžníka navrhovateľa (t. j. odporcu) je nekonaním Okresného súdu Bratislava I neustále odkladaná, je teda ohrozená aj schopnosť navrhovateľa plniť si svoje záväzky voči veriteľom, pričom nie je vylúčené, že veritelia žalobcu by si v takom prípade svoje nároky uplatnili v súdnom konaní, čo by malo za následok vynaloženie ďalších nákladov zo strany navrhovateľa.

Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľ sa už takmer päť rokov domáha, aby Okresný súd Bratislava I uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu vo výške =10.068,74 EUR spolu s príslušenstvom (úroky z omeškania predstavujú k dnešnému dňu, t. j. ku dňu 05. 04. 2011 sumu vo výške =6.885,37 EUR) a trovy konania, pričom do dnešného dňa bola vec prejednaná len na jednom pojednávaní.

Neprimerané dlhé konanie, ako aj samotná výška žalovanej sumy je dôvodom, že sťažovateľ (navrhovateľ) sa domáha v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky aj uloženia povinnosti Okresnému súdu Bratislava I zaplatiť sťažovateľovi finančné zadostučinenie vo výške =5.000,- EUR (slovom: päť tisíc eur). Uvedená suma podľa názoru sťažovateľa aspoň sčasti nahradí ujmu vzniknutú sťažovateľovi nekonaním Okresného súdu Bratislava I, pretože obchodná činnosť sťažovateľa je ohrozovaná práve z dôvodu, že nekonaním Okresného súdu Bratislava I je neustále odkladané splnenie pohľadávky veľkého rozsahu žalobcu (sťažovateľa) voči žalovanému.

K prieťahom v konaní dochádza postupom Okresného súdu Bratislava I už od samého začiatku konania. Z toho dôvodu namieta sťažovateľ prieťahy v konaní od začiatku súdneho konania (august 2006) až do súčasnosti, a to najmä fázy:

1) vytyčenie prvého pojednávania po viac ako dva a pol roku (august 2006 - 05. 03. 2009),

2) nevykonanie žiadneho úkonu odo dňa vrátenia spisu Krajským súdom v Bratislave, t. j. jeden rok [(08. 04. 2010 - súčasnosť, t. j. 05. 04. 2011)...]

Vzhľadom na to, že sťažovateľ vyčerpal všetky efektívne prostriedky na ochranu svojho práva (podal dňa 02. 11. 2010 sťažnosť na prieťahy v konaní v zmysle zákona č. 757/2004 Z. z.), na ktorú Súd nereagoval, nemá inú efektívnu možnosť domáhať sa ochrany svojich práv. Z toho dôvodu je ex constitutione založená právomoc Ústavného súdu SR konať vo veci. (...)

Podľa § 26 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov: „Pri prerokúvaní návrhov sa Ústavný súd nemusí riadiť poradím, v akom mu došli, ak vec, ktorej sa niektorý návrh týka, považuje za naliehavú.“

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že Ústavný súd SR nie je viazaný poradím, v ktorom mu došli sťažnosti, ak ide o vec, ktorú kvôli svojej povahe možno považovať za naliehavú.

V predmetnej veci sa sťažovateľ domáha ochrany základného práva.

Pokiaľ má mať rozhodnutie Ústavného súdu SR reálny účinok v konaniach, kde sa namieta porušenie základného práva na spravodlivý proces pred súdom v rozpore s ústavnoprávnymi princípmi, môže sa účinný efekt rozhodnutia Ústavného súdu SR prejavovať len promptným prejednaním sťažnosti.

Sťažovateľ oznamuje Ústavnému súdu SR, že netrvá na nariadení verejného ústneho pojednávania na prejednanie veci na Ústavnom súde SR.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiada, aby Ústavný súd Slovenskej republiky vydal tento nález:

Základné právo sťažovateľ a na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Cb 54/2007 porušené bolo.

Okresnému súdu Bratislava I prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Cb 54/2007 konal bez zbytočných prieťahov.

Okresný súd Bratislava I je povinný zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume =5.000,- EUR (slovom: päť tisíc eur) do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Okresný súd Bratislava I je povinný zaplatiť sťažovateľovi trovy konania.»

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho podpredsedníčkou, listom sp. zn. Spr 3372/2011 z 1. júna 2011 a právny zástupca sťažovateľky stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu zo 16. júna 2011.

2.1 Podpredsedníčka okresného súdu popísala chronológiu úkonov vykonaných súdom v danej veci a dodala tieto relevantné skutočnosti:

„(...) súhlasím s tým, aby Ústavný súd Slovenskej republiky upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti, ak dospeje k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. (...)

V zmysle Vašej žiadosti na vyjadrenie sa k sťažnosti sťažovateľa podľa § 29 odsek 3 zákona o ústavnom súde, si Vám dovoľujem oznámiť nasledovné stanovisko ku konaniu vedenému na tunajšom súde pod sp. zn. 31Cb/54/2007. (...)

S poukazom na predmet konania a na dobu jeho trvania musím konštatovať, že predmetné konanie je poznačené prietahmi. Vzhľadom na samotný priebeh konania, to je na jednotlivé procesné úkony uskutočnené v konaní, mám za to, že v tomto prípade ide o objektívne prietahy v konaní, ku ktorým došlo bez akéhokoľvek subjektívneho zavinenia zákonného sudcu.

Je pravdou, že od výzvy súdu zo dňa 14. 05. 2007, ktorou súd vyzval navrhovateľa na vyjadrenie sa k odporu odporcu, do pojednávania súdu dňa 05. 03. 2009, uplynuli takmer dva roky bez akéhokoľvek úkonu súdu vo veci samej, mám však za to, že uvedená skutočnosť bola spôsobená bez subjektívneho zavinenia zákonného sudcu ako dôsledok zaťaženia súdneho oddelenia. Nakoľko zaťaženosť súdneho oddelenia, resp. jednotlivých civilných sudcov, nemôže byť dôvodom na porušenie práva účastníka konania garantovaného v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, mám za to, že predmetné konanie je poznačené prietahmi, avšak objektívneho charakteru.

Zo spisového materiálu, ako aj z vyjadrenia zákonnej sudkyne vyplýva, že prvé pojednávanie vo veci sa uskutočnilo dňa 05. 03. 2009 na žiadosť navrhovateľa zo dňa 08. 12. 2008. Uvedené pojednávanie súdu bolo odročené bez rozhodnutia vo veci samej z dôvodu procesného návrhu odporcu na prerušenie konania, v zmysle ktorého tunajší súd uznesením zo dňa 15. 07. 2009 predmetné konanie prerušil. Voči uzneseniu o prerušení konania sa odvolal navrhovateľ, v dôsledku čoho sa spisový materiál od 09. 10. 2009 do 08. 04. 2010 nachádzal na Krajskom súde v Bratislave ako odvolacom súde, čo bolo dôvodom, pre ktorý tunajší súd v tomto období vo veci nekonal.

V zmysle právneho názoru odvolacieho súdu vyjadreného v jeho rozhodnutí o odvolaní, ktorým je tunajší súd ako súd prvého stupňa viazaný, bol tunajší súd povinný opätovne posúdiť a rozhodnúť o návrhu odporcu na prerušenie konania, čo bolo dôvodom, pre ktorý tunajší súd nevytýčil nové pojednávanie vo veci ihneď po vrátení veci

z odvolacieho súdu na tunajší súd dňa 08. 04. 2010. Tunajší súd niekoľkokrát bezvýsledne dopytoval Okresný súd Dunajská Streda o poskytnutie súčinnosti (žiadosť zo dňa 22. 07. 2010 a 22. 09. 2010) potrebnej pre pokračovanie tunajšieho súdu v predmetnom konaní a rozhodnutie o návrhu odporcu na prerušenie konania, v dôsledku čoho dňa 23. 02. 2011 podal predsedníčke Okresného súdu Dunajská Streda sťažnosť na nečinnosť Okresného súdu Dunajská Streda. Vzhľadom k uvedenému musím konštatovať, že v období od dopytovania Okresného súdu Dunajská Streda prípisom zo dňa 22. 07. 2009 do doručenia vybavenia sťažnosti a poskytnutia súčinnosti tunajšiemu súdu predsedníčkou Okresného súdu Dunajská Streda dňa 05. 05. 2011 bola dôvodom vzniknutých prieťahov v predmetnom konaní nečinnosť Okresného súdu Dunajská Streda.

Pokiaľ ide o tvrdenie sťažovateľa, že dňa 02. 11. 2010 podal na tunajší súd sťažnosť na prieťahy v konaní, pričom o jej vybavení nebol predsedom tunajšieho súdu do 05. 04. 2011 žiadnym spôsobom vyzrotený, čím mu nebola poskytnutá ochrana práva na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaná Ústavou Slovenskej republiky, uvádzam, že som obratom vykonala šetrenie lustráciou v registri sťažností, pričom som zistila, že v roku 2010 nebola na tunajší súd podaná žiadna sťažnosť spoločnosti P., s. r.o., právne zastúpená advokátom JUDr. B. J., B., na prieťahy v konaní vedenom pod sp. zn. 31Cb/54/2007. Zároveň si dovoľujem uviesť, že pri prešetrovaní sťažností postupujem vždy podľa ustanovení zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach a každá sťažnosť podaná na tunajšom súde je vybavená v zákonom ustanovenej lehote podľa ustanovenia § 65 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

V prípade, že Ústavný súd Slovenskej republiky dospeje k záveru, že právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov bolo porušené, si dovoľujem požiadať Ústavný súd Slovenskej republiky, aby vzal do úvahy, že zákonná sudkyňa svojím postupom nezavinila vznik prieťahov v konaní. S poukazom na vyššie uvedené objektívne dôvody, pre ktoré došlo k prieťahom v predmetnom konaní, si dovoľujem požiadať Ústavný súd Slovenskej republiky, aby uvedené skutočnosti pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia vzal do úvahy a sťažovateľovi nepriznal finančné zadosťučinenie v plnej výške.

Konečné rozhodnutie ponechávam na zváženie Ústavnému súdu Slovenskej republiky. (...)“

2.2 Právny zástupca sťažovateľky v reakcii na uvedené vyjadrenie podpredsedníčky okresného súdu zaujal takéto stanovisko:

„(...) Ako uvádza vo svojom vyjadrení sám porušovateľ, s poukazom na predmet konania a na dobu jeho trvania objektívne dochádza k prietahom v konaní. Porušovateľ teda sám nepopiera, že by jeho postupom nedochádzalo k prietahom v konaní a je si vedomý skutočnosti, že takýto postup je spôsobilý zasiahnuť do práv sťažovateľa.

Prietahy v konaní porušovateľ odôvodňuje zaťaženosťou súdneho oddelenia, resp. jednotlivých civilných sudcov, čo však podľa jeho názoru nemôže byť dôvodom na porušenie práva sťažovateľa. Porušovateľ teda na jednej strane uvádza, že svojim postupom spôsobuje v konaní neodôvodnené prietahy, na strane druhej, pokiaľ k prietahom dochádza z dôvodu zaťaženia súdneho oddelenia, nejedná sa o prietahy spôsobilé zasiahnuť do Ústavou Slovenskej republiky garantovaného práva sťažovateľa na prejednanie vecí bez zbytočných prietahov. Vychádzajúc pritom z relevantnej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, otázky množstva vecí, personálne a organizačné problémy súdu nie sú podstatné pre posúdenie toho, či došlo k neodôvodneným prietahom v konaní (obdobne aj nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 08. 09. 1999, sp. zn.: III ÚS 14/2000). Námieta nedostatok počtu sudcov rovnako ako námieta veľkého množstva nevybavených a nerozhodnutých vecí nemá povahu okolnosti, ktoré by vylučovali zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil (obdobne aj nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 30. 05. 2002, sp. zn.: III. ÚS 17/02). Vzhľadom na uvedené, argumentácia, ktorou porušovateľ odôvodňuje svoj postup, nemá charakter okolnosti, pre ktoré by zásah do sťažovateľových práv nebol dôvodný.

Pokiaľ sa porušovateľ odvoláva na postup Okresného súdu Dunajská Streda, ktorý v konaní vedenom pod sp. zn.: 11 Cb 306/2007 spôsobil prietahy tým, že neodpovedal na dopyty porušovateľa. Túto skutočnosť nemožno hodnotiť ako objektívny dôvod pre zásah do sťažovateľových práv, a to jednak z dôvodu, že predmetné konanie vedené na Okresnom súde Dunajská Streda nemá súvis s vecou prejednávanou porušovateľom, pretože v tomto

konaní sa nerieši otázka významná pre rozhodnutie v predmetnej veci, ako aj z dôvodu, že na ťarchu sťažovateľových práv nemôže byť také konanie porušovateľa, ktoré on sám ovplyvniť nemôže.

V napadnutom konaní ide pritom o skutkovo aj právne jednoduchú vec. Ide o pohľadávku z obchodného vzťahu medzi navrhovateľom a odporcom, pričom vo veci bol vydaný platobný rozkaz. V odpore voči platobnému rozkazu ani odporca nespochybňoval pohľadávku, čo do právneho dôvodu a výšky, len všeobecne uvádza skutočnosti, ktoré sú predmetom úplne iného konania na OS Dunajská Streda.

Sťažovateľ preukázateľne podal porušovateľovi dňa 02. 11. 2010 prostredníctvom poštovej prepravy sťažnosť na prieťahy v konaní. Sťažnosť na prieťahy v konaní, ktorá bola zároveň prílohou jeho ústavnej sťažnosti, bola Ústavnému súdu Slovenskej republiky predložená. Pre odstránenie pochybností, sťažovateľ opätovne zasiela Ústavnému súdu Slovenskej republiky v prílohe tohto stanoviska sťažnosť na prieťahy v konaní zo dňa 26. 10. 2010, doručenie ktorej preukazuje kópiou doručenky s pečiatkou porušovateľa, na ktorej je vyznačený dátum 02. 11. 2010. V prípade, pokiaľ by pre rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky v tejto veci nebolo postačujúce predloženie kópie sťažnosti na prieťahy v konaní zo dňa 26. 10. 2010, resp. kópie doručenky, sťažovateľ je pripravený predložiť Ústavnému súdu Slovenskej k nahliadnutiu originály týchto dokumentov.

Na základe uvedených skutkových a právnych tvrdení sťažovateľ žiada Ústavný súd Slovenskej republiky, aby rozhodol tak, ako je to uvedené v sťažnosti sťažovateľa zo dňa 05. 04. 2011.

Sťažovateľ si zároveň dovoľuje v súlade s § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, vyčíslíť trovy konania spočívajúce v trovách právneho zastupovania vo výške =471,28 EUR, za tri úkony právnej služby: 1) prevzatie a príprava zastúpenia pred Ústavným súdom Slovenskej republiky, 2) sťažnosť zo dňa 05. 04. 2011. 3) stanovisko k vyjadreniu porušovateľa, jeden úkon =123,50 EUR + 7,41 EUR (režijný paušál) =130,91 EUR, t.j. za tri úkony =392,73 EUR + 20 % DPH (78,55 EUR) =471,28 EUR.

Na záver si sťažovateľ dovoľuje uviesť, že v zmysle § 30 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení

jeho sudcov v znení neskorších predpisov súhlasí, aby Ústavný súd Slovenskej republiky upustil od ústneho pojednávania o prijatom návrhu, ak dospeje k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil takýto priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 31 Cb 54/07:

Dňa 8. augusta 2006 podala sťažovateľka na okresnom súde návrh na začatie konania proti spoločnosti T., s. r. o. (ďalej len „odporkyňa“), o zaplatenie sumy 10 068,74 € (303 331 Sk) s príslušenstvom. Vec bola na okresnom súde pôvodne zaevidovaná pod sp. zn. 1 Rob 889/06.

Dňa 7. septembra 2006 súd vyzval sťažovateľku na doplnenie a opravu návrhu podľa § 43 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

Dňa 12. septembra 2006 súd vyzval sťažovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za návrh.

Dňa 21. decembra 2006 sťažovateľka zaplatila súdny poplatok za návrh.

Dňa 15. januára 2007 bol okresnému súdu doručený doplnený a opravený návrh v zmysle výzvy súdu.

Dňa 20. apríla 2007 okresný súd vydal vo veci platobný rozkaz č. k. 1 Rob 889/06-26.

Dňa 7. mája 2007 odporkyňa podala odpor proti uvedenému platobnému rozkazu.

Dňa 14. mája 2007 súd vyzval sťažovateľku, aby sa vyjadrila k podanému odporu, a toho istého dňa vyzval odporkyňu na zaplatenie súdneho poplatku za podaný odpor.

Dňa 30. júla 2007 sťažovateľka prostredníctvom svojho splnomocneného právneho zástupcu požiadala súd o nariadenie pojednávania vo veci.

Dňa 8. augusta 2007 bola vec prevedená do oddelenia „Cb“ a bola zaevidovaná pod sp. zn. 31 Cb 54/07.

Dňa 8. decembra 2007 sťažovateľka opätovne požiadala súd o nariadenie pojednávania vo veci.

Dňa 5. februára 2009 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 5. marec 2009.

Dňa 5. marca 2009 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito z dôvodu zistenia stavu konania vedeného na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 11 Cb 306/07 a z dôvodu posúdenia návrhu odporkyne na prerušenie predmetného konania.

Dňa 24. marca 2009 odporkyňa predložila súdu listinné doklady týkajúce sa konania vedeného na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 11 Cb 306/07.

Dňa 23. apríla 2009 sťažovateľka požiadala súd o nariadenie termínu pojednávania a podala vyjadrenie k návrhu odporkyne na prerušenie konania.

Dňa 30. apríla 2009 okresný súd požiadal Okresný súd Dunajská Streda o oznámenie, v akom štádiu sa nachádza konanie vedené na tomto súde pod sp. zn. 11 Cb 306/07, a o doručenie kópie návrhu na začatie tohto konania.

Dňa 4. júna 2009 Okresný súd Dunajská Streda reagoval na žiadosť okresného súdu.

Dňa 15. júla 2009 okresný súd uznesením č. k. 31 Cb 54/07-98 prerušil napadnuté konanie až do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 11 Cb 306/07.

Dňa 12. augusta 2009 bolo okresnému súdu doručené odvolanie sťažovateľky proti uzneseniu o prerušení konania.

Dňa 9. októbra 2009 bol spis predložený Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), aby rozhodol o odvolaní sťažovateľky.

Dňa 23. marca 2010 krajský súd uznesením č. k. 2 Cob 320/09-105 rozhodnutie okresného súdu o prerušení konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že okresný súd má opätovne posúdiť a rozhodnúť o návrhu odporcu na prerušenie konania,

pretože „je uznesenie prvostupňového súdu nepreskúmateľné a nesprávne, čím bola účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom“.

Dňa 8. apríla 2010 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 9. júna 2010 sťažovateľka opätovne požiadala súd „o vytýčenie termínu pojednávania“.

Dňa 22. júla 2010 okresný súd požiadal Okresný súd Dunajská Streda o oznámenie, v akom štádiu sa nachádza konanie u nich vedené pod sp. zn. 11 Cb 306/07, a o oznámenie, či je predmetné konanie právoplatne skončené.

Dňa 22. septembra 2010 okresný súd opakovane požiadal Okresný súd Dunajská Streda o oznámenie, v akom štádiu sa nachádza konanie u nich vedené pod sp. zn. 11 Cb 306/07, a o oznámenie, či je predmetné konanie právoplatne skončené.

Dňa 23. februára 2011 podala zákonná sudkyňa na Okresný súd Dunajská Streda sťažnosť na jeho nečinnosť z dôvodu, že Okresný súd Dunajská Streda nereagoval na žiadosti okresného súdu, v dôsledku čoho spôsobil prekážku postupu súdu v napadnutom konaní.

Dňa 5. mája 2011 bolo okresnému súdu doručené vybavenie sťažnosti predsedníčkou Okresného súdu Dunajská Streda, súčasťou ktorého bolo aj vybavenie predošlých žiadostí okresného súdu.

Dňa 25. mája 2011 bolo vo veci nariadené pojednávanie na 27. jún 2011.

Dňa 27. júna 2011 sa uskutočnilo vo veci pojednávanie, ktoré bolo odročené na 10. októbra 2011 s tým, že účastníci konania oznámia súdu, či uzavreli mimosúdnu dohodu, resp. podajú návrhy na vykonanie ďalšieho dokazovania.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 31 Cb 54/07 došlo k porušovaniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov(...)

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná(...)

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). Ústavný súd pritom prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr.

I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od právnej alebo skutkovej zložitosti veci. Napokon ani podpredsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázala na skutkovú alebo právnu zložitosť predmetnej veci.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v preskúvanom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom konaní k zbytočným prieťahom.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a konštatuje, že okresný súd bol v predmetnej veci bez akýchkoľvek dôvodov nečinný v období od 8. augusta 2007 do 5. februára 2009 (osemnásť mesiacov) a na vrub okresnému súdu treba pripísať aj neospravedlňiteľnú procesnú činnosť v období od 15. júla 2009 do 22. júla 2010 (dvanásť mesiacov), v ktorom bolo prerušené napadnuté konanie v dôsledku uznesenia okresného súdu č. k. 31 Cb 54/07-98. Toto rozhodnutie zbytočne vyvolalo oddialenie odstránenia právnej neistoty účastníkov konania, pretože podľa krajského súdu je toto rozhodnutie „*nepreskúmateľné a nesprávne*“. Okresný súd teda počas dva a pol roka vo veci nevykonal prakticky žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľka ako navrhovateľka v danej veci nachádzala, čo je základným účelom práva zaručeného v citovaných článkoch ústavy a dohovoru (pozri napr. I. ÚS 41/02). K prieťahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu súdu. Obranu okresného súdu, podľa ktorého „*v tomto prípade ide o objektívne prieťahy v konaní, ku ktorým došlo bez akéhokoľvek subjektívneho zavinenia zákonného sudcu(...) ako dôsledok zaťaženia súdneho oddelenia*“, nemožno akceptovať. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že ústavný súd pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti

nemožno prihliadnuť na skutočnosti označované ako objektívne vo vyjadrení podpredsedníčky okresného súdu. V tejto súvislosti ústavný súd už opakovane uviedol (pozri napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 28/01, I. ÚS 50/01, I. ÚS 108/02, I. ÚS 38/03), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté priet'ahy, a to len v tom prípade, ak sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote. Z vyjadrenia predsedníčky okresného súdu nevyplýva prijatie účinných opatrení. Skutočnosť, že okresný súd mal personálne problémy, ktoré nedokázal riešiť, nemôže byť pripočítaná na ťarchu účastníka konania a nemá povahu okolností, ktoré by vylučovali zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil (pozri napr. I. ÚS 156/02).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľke ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľka požadovala priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €, „pretože aj navrhovateľ znáša nemalé riziko, že jeho pohľadávky voči dlžníkom sa stanú v dôsledku ich likvidácie, či konkurzu nesplniteľné, a naopak, aj navrhovateľ je povinný plniť si svoje záväzky voči jeho veriteľom“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je dostatočným zadosťúčením pre sťažovateľku. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať jej aj finančné zadosťúčinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľky, považuje za primerané vo výške 2 500 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťúčinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľke vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri účelne vykonané úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, spísanie sťažnosti a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu). Za tri úkony vykonané v roku 2011 patrí odmena v sume trikrát po 123,50 €, teda 370,50 €, a trikrát režijný paušál v sume 7,41 €, teda 22,23 €, preto trovy právneho zastúpenia predstavujú sumu 392,73 €, ku ktorej bolo treba pripočítať 20 % DPH, teda sumu 78,54 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľky v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov predstavujú celkove sumu 471,27 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľky rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. októbra 2011